Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji 02-591 Warszawa ul. Stefana Batorego 5

Warszawa, 2016-12-16

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
KANCELARIA SEJMU

BMP-0713-5-117/2016

Odpowiedź na interpelację nr 7866

Odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację nr 7866 Posła na Sejm RP Pani Agnieszki Pomaskiej oraz grupy Posłów

W załączeniu uprzejmie przesyłam odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelacj interpelację numer 7866 Posła na Sejm RP Pani Agnieszki Pomaskiej oraz grupy Posłów w sprawie spalenia flagi Ukrainy podczas Marszu Niepodległości.

Załączniki:

1. ODP NA INT NR 7866.DOC

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu Data złożenia podpisu: 2016-12-21T09:25:43Z

Podpis elektroniczny

Minister
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

BMP-0713-5-117/2016/MM

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 7866 Posłów na Sejm RP Pani Agnieszki Pomaskiej, Pani Joanny Muchy, Pana Cezarego Tomczyka, Pana Sławomira Nitrasa, Pana Pawła Olszewskiego, Pana Piotra Cieślińskiego oraz Pana Artura Gierady w sprawie *spalenia flagi Ukrainy podczas Marszu Niepodległości* uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Na wstępie należy wskazać, że zgodnie z ustawą z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji* (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 1782 z późn. zm.), Policja jest umundurowaną i uzbrojoną formacją służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi – niezależnie od ich narodowości czy wyznawanej religii – oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Z uwagi na powyższe, każdy akt nienawiści na tle rasowym czy narodowościowym jest szczegółowo analizowany, a priorytetowym działaniem Policji jest wyjaśnienie przyczyn zaistniałego zdarzenia, jak również zidentyfikowanie oraz ewentualne przedstawienie zarzutów sprawcom tego typu przestępstw.

Odnosząc się natomiast do przywołanego w interpelacji zdarzenia uprzejmie informuję, że Policja podjęła działania mające na celu ustalenie okoliczności ww. incydentu. Jak wynika z informacji przekazanych przez Komendę Główną Policji (KGP), obecnie w Komendzie Stołecznej Policji trwają czynności zmierzające do ustalenia faktycznego przebiegu przedmiotowego zdarzenia oraz tożsamości sprawców. W tym celu dokonano rozpoznania miejsc wzdłuż trasy, po której mogli przemieszczać się sprawcy czynu, a także zabezpieczono monitoring z kamer. Sporządzono również wizerunki potencjalnych sprawców, które zostały następnie przesłane do jednostek Policji na terenie kraju w celu ustalenia tożsamości tych osób.

Ponadto, w dniu 15 listopada 2016 roku Prokuratura Rejonowa Warszawa - Praga Południe w Warszawie wszczęła śledztwo w przedmiotowej sprawie z art. 137 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny* (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 1137). Stosownie do ww. przepisu ten, kto na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znieważa, niszczy, uszkadza lub usuwa godło, sztandar, chorągiew, banderę, flagę lub inny znak państwa obcego, wystawione publicznie przez przedstawicielstwo tego państwa

ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa, Polska
mswia.gov.pl

tel. +48 22 621 20 20
fax +48 22 601 39 88

lub na zarządzenie polskiego organu władzy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Jednocześnie, odnosząc się do problematyki oceny działań funkcjonariuszy w omawianej sprawie należy nadmienić, że zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *Prawo o zgromadzeniach* (Dz. U. poz. 1485), organizator oraz przewodniczący zgromadzenia są obowiązani do zapewnienia przebiegu zgromadzenia zgodnie z przepisami prawa oraz do przeprowadzenia zgromadzenia w taki sposób, aby zapobiec powstaniu szkód z winy uczestników zgromadzenia. W tym celu organizator zgromadzenia oraz przewodniczący zgromadzenia powinni podjąć przewidziane w ww. ustawie środki.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Komendę Główną Policji, w działaniach zabezpieczających tegoroczne obchody Narodowego Święta Niepodległości w Warszawie wzięło udział ponad 7 tys. funkcjonariuszy Policji. Głównym celem działań funkcjonariuszy zabezpieczających bezpośrednio Marsz Niepodległości było niedopuszczenie do zaistnienia oraz eskalacji zdarzeń zbiorowych naruszeń porządku prawnego. Pomimo tego, że skumulowanie dużej liczby osób uczestniczących w Marszu uniemożliwiło szybką reakcję na przedmiotowe pojedyncze zdarzenie, to niewielka liczba zgłoszeń naruszeń prawa, a także brak strat w mieniu policyjnym i pozapolicyjnym, świadczą o tym, że liczba policjantów biorących udział w omawianych działaniach była adekwatna do organizowanego przedsięwzięcia oraz zagrożeń z tym związanych.

W kontekście omawianego zdarzenia należy jednak podkreślić, że zarówno Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA), jak i Policja podejmują liczne działania, nakierowane na skuteczne zwalczanie przestępczości motywowanej nienawiścią, w tym pochodzeniem narodowym. Powyższe inicjatywy mają charakter systemowy. Kluczowe w tym zakresie wydaje się dostarczenie funkcjonariuszom Policji profesjonalnej wiedzy dotyczącej przestępstw z nienawiści i ich efektywnego wykrywania. W tym celu MSWiA koordynuje realizację wdrażanego od 2006 roku w Policji we współpracy z Biurem Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (ODIHR OBWE) programu szkoleniowego, poświęconego zagadnieniu przestępstw motywowanych uprzedzeniami. Nowa wersja programu pn. *Trening przeciwdziałania przestępstwom z nienawiści dla funkcjonariuszy organów ścigania* – TAHCLE, powstała w wyniku ewaluacji i uaktualniania dotychczas realizowanego *Programu zwalczania przestępstw na tle nienawiści dla funkcjonariuszy organów ochrony porządku publicznego (LEOP)*. Nowy program został zatwierdzony jako kurs specjalistyczny decyzją Komendanta Głównego Policji z dnia 29 kwietnia 2016 roku.

Należy wyjaśnić, że *Program TAHCLE* nakierowany jest na zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim osobom, które mogą być potencjalnymi ofiarami przestępstw motywowanych nienawiścią. Celem ww. *Programu* jest podniesienie kompetencji funkcjonariuszy Policji w zakresie prowadzenia czynności w przypadku zaistnienia zdarzeń, które mogą mieć charakter przestępstwa z nienawiści, a także przekazanie im umiejętności dotyczących postępowania z ofiarami tego rodzaju przestępstw.

W ramach omawianych przedsięwzięć na terenie całego kraju realizowane są szkolenia dla funkcjonariuszy Policji, które obejmują problematykę rozpoznawania przestępstw z nienawiści, prawidłowego prowadzenia czynności wykrywczych w tego rodzaju przypadkach, adekwatnego reagowania policjantów na takie zdarzenia oraz zapobiegania przestępstwom z nienawiści. Do końca 2015 roku przeszkolonych zostało w sumie ponad 86 000 funkcjonariuszy Policji. Ponadto należy dodać, że sposób realizacji omawianego *Programu* spotkał się z bardzo pozytywną oceną ODIHR OBWE i traktowany jest przez tę organizację jako dobra praktyka.

Ważnym uzupełnieniem (obecnego *Programu THACLE* oraz poprzedniego *Programu LEOP*) są realizowane od 2015 roku warsztaty pn. „Zwalczanie przestępstw popełnionych z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych" organizowane przez Biuro Kryminalne KGP przy współudziale MSWiA. Warsztaty kierowane są do funkcjonariuszy komórek dochodzeniowo-śledczych służby kryminalnej realizujących czynności w sprawach dotyczących przestępstw popełnionych na tle nienawiści. Program szkolenia skupia się na omówieniu prawnych aspektów zwalczania przestępstw motywowanych uprzedzeniami, w tym przestępstw popełnianych przy wykorzystaniu sieci Internet oraz na regulacjach międzynarodowych i krajowych odnoszących się do mowy nienawiści oraz wolności słowa.

Ponadto, dla skutecznego przeciwdziałania i zwalczania zjawiska przestępczości motywowanej uprzedzeniami niezwykle istotne jest gromadzenie danych o tego rodzaju incydentach. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zbiera informacje o zdarzeniach, mogących stanowić przestępstwa z nienawiści i monitoruje sposób rozpatrywania omawianych przypadków przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości od momentu zaistnienia zdarzenia do momentu zakończenia działań przez właściwe podmioty.

Od 2015 roku system gromadzenia danych o przestępstwach z nienawiści został znacznie udoskonalony - obecnie Policja i MSWiA mają wspólny system gromadzenia danych, który opiera się na raportach przygotowywanych przez jednostki terenowe i KGP, przesyłanych co miesiąc do MSWiA, natomiast MSWiA uzupełnia dane informacjami o wyrokach zapadłych w poszczególnych postępowaniach. Wskazany system obejmuje wszystkie postępowania przygotowawcze w sprawach o przestępstwa z nienawiści prowadzone przez Policję w całym kraju.

Warto nadmienić, że w 2015 roku przedmiotem monitoringu MSWiA były 974 postępowania prowadzone przez Policję w sprawach przestępstw z nienawiści, z czego 36 dotyczyło społeczności ukraińskiej. Najwięcej spraw dotyczyło zamieszczenia komentarza w Internecie (11), znieważenia w kontakcie bezpośrednim (6) oraz wykorzystania flag, transparentów, skandowania okrzyków lub wykonywania gestów (4). Z kolei w 2016 roku (do końca października) przedmiotem monitoringu MSWiA były 694 sprawy, z czego 40 skierowanych było przeciwko obywatelom Ukrainy, 9 z nich dotyczyło znieważenia w kontakcie bezpośrednim, 6 użycia przemocy, 5 gróźb, 5 zamieszczenia

komentarza w Internecie, a 4 wykorzystania flag, transparentów, skandowania okrzyków lub wykonywania gestów.

Niezależnie jednak od działań służących zapewnieniu funkcjonariuszom specjalistycznej wiedzy, niezbędnej w celu profesjonalnego prowadzenia postępowań w sprawach przestępstw motywowanych uprzedzeniami, należy zauważyć, że skuteczne zwalczanie tego rodzaju incydentów nie jest możliwe jeśli nie są one zgłaszane Policji.

Z uwagi na powyższe podejmowane są działania mające na celu zachęcenie ofiar i świadków przestępstw z nienawiści do zgłaszania zaistniałych zdarzeń na Policję.

W 2015 roku zakończyła się realizacja projektu pn. *Imigranci wobec przestępstw z nienawiści – czyli jak skutecznie dochodzić swoich praw*, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich).

W ramach projektu przeprowadzona została kampania informacyjna skierowana do cudzoziemców – obywateli państw trzecich pn. *Racism. Say it to fight it*. Celem kampanii – która miała zasięg ogólnokrajowy – było przekazanie cudzoziemcom wiedzy na temat obowiązującego w Polsce prawa w zakresie problematyki przestępstw z nienawiści i procedury zgłaszania ww. przestępstw, jak również zachęcenie cudzoziemców do zgłaszania przestępstw z nienawiści organom ścigania oraz zwrócenie uwagi całego społeczeństwa na przedmiotowe zagadnienie. Głównymi środkami przekazu omawianej kampanii były ulotki dostępne w 10 językach, w tym w języku ukraińskim, rozpowszechniane wśród cudzoziemców za pośrednictwem organizacji pozarządowych, uczelni, urzędów wojewódzkich, urzędów miast, urzędów pracy i innych podmiotów. Informacje o kampanii były również rozpowszechniane na plakatach, billboardach oraz tzw. citylightach. Billboardy i citylighty pojawiły się na ulicach wszystkich miast wojewódzkich, plakaty były prezentowane w jednostkach Policji, na uczelniach, w urzędach. W ramach kampanii powstał również spot, który był emitowany w środkach transportu publicznego wyposażonych w ekrany tj. w wagonach metra, w środkach komunikacji miejskiej oraz w Internecie i w stacjach telewizyjnych. Informacja o kampanii była również prezentowana w audycjach radiowych. Warto zaznaczyć, że kampania stanowiła odpowiedź na potrzeby zgłoszone MSWiA przez samych cudzoziemców, jak również na rekomendacje kierowane przez organizacje międzynarodowe.

Ponadto, w ramach opisywanego projektu, w listopadzie 2014 roku zorganizowana została konferencja pn. *Jak rozbroić bombę nienawiści – skuteczna współpraca imigrantów i organów ścigania*, poświęcona problematyce współpracy społeczności migranckich i organów ścigania. We wspomnianym wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele ponad 40 organizacji pozarządowych z całej Polski, Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR OSCE), Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji, Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, prokuratury, Policji, uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego oraz goście

ze szwedzkiej i szkockiej policji. Efektem ww. spotkania było m.in. wypracowanie propozycji dalszych, wspólnych działań mających na celu przeciwdziałanie zjawisku rasizmu i ksenofobii.

Dodatkowo, dzięki projektowi udało się zbudować szeroką sieć kontaktów z organizacjami reprezentującymi społeczności mniejszościowe, co jest istotnym elementem usprawniającym realizację innych inicjatyw MSWiA. Przedmiotowy projekt spotkał się z pozytywnym odbiorem jego beneficjantów, wyrażanym zarówno w kontaktach indywidualnych, jak i podczas licznych spotkań poświęconych problematyce przestępczości z nienawiści.

Z poważaniem,

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z up. Jarosław Zieliński

Sekretarz Stanu

20.12.2016

Otrzymuje:
Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Porządku Publicznego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Andrzej SPRYCHA

NACZELNIK
Wydziału ds. Parlamentarno Rządowych
Biura Ministra MSWiA
Izabella MIROTTA-MURAWSKA

DYREKTOR
Biura Ministra
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Wojciech STĘPIEŃ

16.12.2016r.

ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa, Polska
mswia.gov.pl

tel. +48 22 621 20 20
fax +48 22 601 39 88